

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 15 декември 2021 г.
(OR. en)

14964/21

COEST 327

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
Относно:	Съвместна декларация от срещата на върха на Източното партньорство (Брюксел, 15 декември 2021 г.)

Приложено се изпраща на делегациите съвместната декларация от шестата среща на върха на Източното партньорство, одобрена от участниците в срещата на върха на 15 декември 2021 г. в Брюксел.

**Съвместна декларация от срещата на върха на Източното партньорство
„Възстановяване, устойчивост и реформи“
Брюксел, 15 декември 2021 г.**

Държавните и правителствените ръководители на Република Армения, Република Азербайджан, Грузия, Република Молдова и Украйна, представителите на Европейския съюз и държавните и правителствените ръководители на неговите държави членки се срещнаха в Брюксел на 15 декември 2021 г. Председателят на Европейския парламент и представителите на Комитета на регионите, Европейския икономически и социален комитет, Европейската инвестиционна банка и Европейската банка за възстановяване и развитие, Конференцията на регионалните и местните власти за Източното партньорство и Парламентарната асамблея Евронест също допринесоха за срещата.

1. Събрахме се, за да потвърдим силния си ангажимент към нашето стратегическо, амбициозно и ориентирано към бъдещето Източно партньорство, което остава твърдо основано на общи основни ценности, взаимни интереси и споделена ангажираност, отговорност, приобщаване, диференциация и взаимна отчетност. Като специфично измерение на европейската политика за съседство нашето партньорство позволява сближаването между Европейския съюз и неговите партньори от Източна Европа. Неговата цел е да се насърчат стабилността, просперитетът и взаимното сътрудничество, да се постигне напредък по отношение на ангажимента ни за необходимите реформи и да се преодолеят глобалните и регионалните предизвикателства, пред които сме изправени, в полза на всички наши граждани.

ЦЕННОСТИ

2. Ние сме обвързани от съвместната си решимост да укрепваме още повече демокрацията и върховенството на закона в нашите общества. Защитата на правата на човека и основните свободи, включително правата на лицата, принадлежащи към малцинства, насърчаването на приобщаващи общества, утвърждаването на равенството между половете, както и пълното зачитане на принципите и нормите на международното право остават стълбовете на нашето партньорство и са в основата на съвместната ни работа във всички приоритетни области. Европейският съюз остава ангажиран да подкрепя териториалната цялост на всички източни партньори в техните международно признати граници, както и независимостта и суверенитета им, при зачитане и спазване на целите и принципите, залегнали в Устава на ООН, Заключителния акт от Хелзинки от 1975 г. и Парижката харта от 1990 г., които са от съществено значение за нашата обща визия за мирна и неразделена Европа.
3. Потвърждаваме ангажиментите си, поети на предишни срещи на върха и в двустранни споразумения, както и решимостта си да продължим да ги изпълняваме. По този път нашата амбициозна програма за реформи и засилено сътрудничество остава необходимата предпоставка за напредък и подкрепа: повишаване на просперитета и насърчаване на мира, стабилността, устойчивостта и издръжливостта в региона, по-специално в контекста на пандемията от COVID-19. Нашето сътрудничество и подкрепа ще бъдат насочени най-вече към постигането на ключовите глобални цели на политиката, включително изпълнението на Парижкото споразумение относно изменението на климата и Програмата на ООН до 2030 г. със заложените в нея цели за устойчиво развитие.
4. Оставаме дълбоко загрижени във връзка с продължаващото дестабилизиране и нарушаване на принципите на международното право в много части на региона на Източното партньорство, които представляват заплаха за мира, сигурността и стабилността. Призоваваме за подновяване на усилията за насърчаване на мирното уреждане на нерешените конфликти в региона на Източното партньорство въз основа на принципите и нормите на международното право. Мирното разрешаване на конфликтите, изграждането на доверие и добросъседските отношения са от съществено значение за икономическото и социалното развитие и сътрудничество. Приветстваме полаганите от ЕС усилия, неговата по-голяма ангажираност и засилената му роля при предотвратяването и разрешаването на конфликти и изграждането на доверие, в рамките или в подкрепа на съществуващите договорени преговорни формати и процеси, включително чрез присъствие на място, когато е уместно.

5. Обхватът и задълбочеността на нашето сътрудничество се определят от съответните ни споразумения и ще продължат да се формират от амбициите и нуждите както на ЕС, така и на партньорите, а така също от темпа и качеството на реформите. Признаваме, че подходът на ЕС, основан на обвързаност с условия и стимули („повече за повече“ и „по-малко за по-малко“), ще продължи да е от полза за онези партньори, които най-активно участват в осъществяването на реформи.
6. Потвърждаваме суверенното право на всеки партньор да избира равнището на амбициите и целите, към които се стреми в отношенията си с Европейския съюз. Подчертаваме, че това е конструктивно партньорство, което не е насочено срещу никого, а има за цел да допринесе за мира и просперитета във всички съседни държави. Източното партньорство ще продължи да бъде приобщаващо и гъвкаво, което ще позволи общите регионални и глобални предизвикателства да бъдат преодолявани съвместно в широк кръг от области, включително чрез по-задълбочено секторно сътрудничество и обмен. Във връзка с това подчертаваме нашата конкретна цел за засилване и подкрепа на регионалното сътрудничество в региона на Източното партньорство, включително за укрепването на връзките и транспортната свързаност.

ПАРТНЬОРСТВО

7. Приветстваме пълното влизане в сила на споразуменията за асоцииране и на задълбочените и всеобхватни зони за свободна търговия (ЗВЗСТ) с Грузия, Република Молдова и Украйна — за последната след решението от декември 2016 г. на държавните и правителствените ръководители от ЕС.

8. В този контекст признаваме европейските стремежи и европейския избор на съответните партньори, както е посочено в споразуменията за асоцииране. В споразуменията се предвижда ускоряване на политическото асоцииране и икономическата интеграция с Европейския съюз. Приветстваме постигнатия досега напредък и насърчаваме пълното прилагане на тези споразумения за асоцииране и предвидените в тях задълбочени и всеобхватни зони за свободна търговия. Припомняме, че ефективното прилагане на споразуменията за асоцииране и предвидените в тях ЗВЗСТ, свързано с по-широкия процес на регулаторно сближаване и съответните необходими реформи, допринася за създаването на условия за засилени икономически и търговски отношения с ЕС, водещи към по-нататъшна постепенна икономическа интеграция във вътрешния пазар на Европейския съюз, както е предвидено в споразуменията за асоцииране. ЕС поддържа ангажимента си да подкрепя усилията на асоциираните партньори в това отношение.
9. ЕС и заинтересованите партньори приветстват влизането в сила на Споразумението за всеобхватно и засилено партньорство между ЕС и Армения през март 2021 г., изразяват задоволство от постигнатия досега напредък и насърчават пълното прилагане на споразумението, водещо до ново равнище на партньорство.
10. ЕС и заинтересованите партньори приветстват напредъка в текущите преговори между ЕС и Азербайджан за ново всеобхватно споразумение.
11. ЕС изразява съжаление във връзка с решението на беларуските власти да преустановят участието си в Източното партньорство и очаква възобновяването на сътрудничеството с тях веднага щом бъдат създадени необходимите условия за мирен демократичен преход с цел надграждане върху обща програма, основана на общи ценности и споделени интереси. Междувременно ЕС продължава да е ангажиран с беларуските граждани, гражданско общество и независими медии и да ги подкрепя. Всеобхватният план за икономическа подкрепа за демократичен Беларус, в размер до 3 милиарда евро, отразява ангажимента на ЕС за подкрепа на демократичния избор на беларуския народ. Като припомня предходните си изявления, ЕС осъжда инструментализирането на мигрантите и бежанците от страна на беларуските власти, и по-конкретно всички случаи на инструментализиране на мигранти за политически цели.

12. В съответствие с принципите на диференциация и приобщаване ЕС отчита инициативата на тройката асоциирани партньори – Грузия, Република Молдова и Украйна – за засилване на сътрудничеството с ЕС и надлежно взема под внимание по-тясната координация между тях по въпроси от общ интерес, свързани с прилагането на споразуменията за асоцииране и ЗВЗСТ, както и във връзка със сътрудничеството в рамките на Източното партньорство. В този контекст, като се опират на постигнатия до момента напредък, в рамките на съвместните обсъждания относно реформите във връзка с асоциирането, и за да се улесни пълното прилагане на споразуменията за асоцииране/ЗВЗСТ, ЕС и всички заинтересовани партньори ще проучат възможностите за засилено секторно сътрудничество, включително, но не само, в областите на двойния екологичен и цифров преход, свързаността, енергийната сигурност, правосъдието и вътрешните работи, стратегическата комуникация и здравеопазването. Същевременно ЕС продължава да подчертава значението на принципа на приобщаване, съгласно който на всички заинтересовани партньори се предоставя равен достъп до възможности и ресурси.
13. Оставаме готови да разгледаме възможността за сътрудничество с трети държави на индивидуален принцип въз основа на споделени ценности, включително при взаимно допълване с други регионални формати, като например инициативата „Черноморско взаимодействие“, когато такова участие би допринесло и би имало добавена стойност за целите на Източното партньорство.

УСТОЙЧИВОСТ И ПРОСПЕРИТЕТ

14. Ще се стремим да засилим нашето сътрудничество, включително въз основа на съвместното съобщение „Политиката за Източното партньорство след 2020 г.: Повишаване на устойчивостта – Източно партньорство, което постига резултати в полза на всички“¹, и в резултат на всеобхватните консултации с държавите членки, държавите от Източното партньорство и други заинтересовани страни от Източното партньорство и техния принос. Укрепването на устойчивостта остава наша основна цел на политиката в рамките на нашата програма „Възстановяване, устойчивост и реформи“, структурирана около двата стълба — управление и инвестиции. Приветстваме набора от конкретни приоритети за периода след 2020 г., обобщени в приложението, и подчертаваме по-специално акцента върху генерирането на конкретни ползи за хората. Новата програма ще бъде подкрепена от регионалния икономически и инвестиционен план на стойност 2,3 милиарда евро с потенциал за мобилизиране на средства в размер до 17 милиарда евро под формата на публични и частни инвестиции за региона, който е в основата на бъдещата програма. Този инвестиционен план за множество държави и сектори е в полза на региона на Източното партньорство като цяло. Като отчитаме непреодолените предизвикателства, подчертаваме, че трайният напредък в реформите в държавите партньори и наблюдението му в тясно сътрудничество с държавите — членки на ЕС, по-специално в областта на общите основни ценности и управление, върховенството на закона, реформата в сектора на правосъдието и борбата с корупцията, остават от ключово значение за постигането на целите на Източното партньорство и успешното изпълнение на неговата програма, включително на икономическия и инвестиционен план. Подкрепата от ЕС ще отразява неговия подход, основан на обвързаност с условия и стимули, и ще зависи от изпълнението на договорените реформи. Това ще окаже влияние върху структурните реформи, особено в областта на върховенството на закона, съдебната реформа и борбата с корупцията.

¹ JOIN (2020) 7 final, 18.3.2020 г.

15. С цел повишаване на устойчивостта ще се съсредоточим върху укрепването на върховенството на закона, създаването на ефикасна, прозрачна и отговорна публична администрация на всички равнища на управление, борбата с измамите, корупцията и икономическата престъпност, борбата с организираната престъпност и засилването на сигурността, както и на киберустойчивостта, включително по отношение на киберзаплахите и хибридните заплахи. Изтъкваме, че е важно да се активизира по целесъобразност диалогът по въпросите на сигурността и сътрудничеството в областите от ОПСО, като във връзка с това приветстваме ценния принос на партньорите към мисиите и операциите на ЕС, както и подкрепата от ЕС в рамките на Европейския механизъм за подкрепа на мира. Ще се насърчава постепенното сближаване в областта на външната политика и политиката на сигурност в съответствие с ангажиментите на партньорите към ЕС. Потвърждаваме също така значението на засилването на стратегическата комуникация за изграждането на устойчивост, включително на борбата с дезинформацията и манипулирането на информация, и призоваваме за по-силни и по-стратегически подходи, както и за подобряване на сътрудничеството между ЕС и държавите от Източното партньорство. Подчертаваме значението на добре функциониращата медийна среда и свободата на словото, като признаваме необходимостта от засилена подкрепа за независимите медии. Партньорството ще работи за укрепване на благоприятната среда за гражданското общество и на участието на младите хора, както беше подчертано на Петия младежки форум на Източното партньорство, проведен в Словения през ноември 2021 г., а така също на реформата на образованието, за повишаване на независимостта на медиите, за засилване на демокрацията, за избягване на подстрекателската реторика и на провокативните действия, за насърчаване и интегриране на равенството между половете, за защита на правата на човека, за укрепване на устойчивостта в областта на здравеопазването и за реализиране на действия за подобряване на законната и трудовата мобилност в съответствие с националните компетентности, при съвместно противодействие на незаконната миграция.

16. Ще се съсредоточим също така върху укрепването на икономическата устойчивост чрез насърчаване на търговията и икономическата интеграция, инвестициите и достъпа до финансиране, подобряването на транспортната свързаност и инвестирането в хората и обществата на знанието. В това отношение ЕС и заинтересованите партньори приветстват неотдавнашното подписване на споразуменията за общо авиационно пространство с Армения и Украйна. ЕС и заинтересованите партньори приветстват също така споразуменията с Армения, Грузия, Република Молдова и Украйна за асоциирането им към „Хоризонт Европа“. ЕС и заинтересованите партньори приветстват завършването на проекта „Южен газов коридор“, който допринесе за диверсификацията на източниците и маршрутите за доставка на газ за ЕС. Както беше потвърдено на третата среща на министрите по въпросите на околната среда и изменението на климата в Португалия през юни 2021 г., ще работим за повишаване на устойчивостта по отношение на околната среда и климата чрез постигане на напредък в екологичния преход посредством инвестиции и сътрудничество в областта на кръговата икономика, екологичния растеж и адаптирането към изменението на климата, както и чрез укрепване на биологичното разнообразие. ЕС подкрепя активизирането на усилията на държавите партньори за постигане на неутралност по отношение на климата през 2050 г. чрез постепенно изваждане на въглицата от употреба и планиране на по-амбициозни национално определени приноси. Ние също така ще работим заедно за ускоряване на реализирането им в съответствие с ангажиментите, поети на 26-ата Конференция на страните по РКООНИК. Ще обединим усилията си и за ускоряване на процеса на енергиен преход с цел намаляване на емисиите на въглероден диоксид и по-нататъшно укрепване на приобщаващото устойчиво развитие в енергийния сектор в съответствие със стратегията за европейски енергиен съюз, по целесъобразност. Ще ускорим работата си за укрепване на енергийната сигурност при променящи се обстоятелства и за предотвратяване на използването на газа като оръжие или геополитически лост. Ядрената безопасност също ще бъде засилена. Ще ускорим прехода към устойчива и интелигентна мобилност. Освен това ще се стремим към ускоряване на цифровата трансформация, включително на инвестициите в цифрова инфраструктура и електронно управление. Въз основа на регионалното споразумение за роуминга ще проучим допълнително възможността за общо международно пространство за роуминг, включващо икономически устойчиво намаляване на тарифите за роуминг между ЕС и източните партньори.

СОЛИДАРНОСТ

17. Климатичната криза и предизвикателствата в областта на околната среда и енергетиката изискват спешни действия от всички страни. Припомняме, че социално-икономическото възстановяване и по-дългосрочното развитие след пандемията от COVID-19 предоставят възможност за укрепване на устойчивостта чрез инвестиране в устойчива свързаност и ускоряване на екологичния и цифровия преход в рамките на един цялостен икономически подход, без никой да бъде изоставен. Поемаме ангажимент нашите действия да са насочени към повишаване на пригодността за заетост и създаване на възможности за достоен труд, като същевременно се стремим да осъществим до 2050 г. преход към неутрални по отношение на климата кръгови икономики с ефективно използване на ресурсите.
18. Ние сме единни и солидарни в контекста на пандемията от COVID-19, която представлява безпрецедентно предизвикателство за нашите здравни системи, икономики и общества. След бързото мобилизиране от 2020 г. насам на средства на стойност над 2,5 милиарда евро под формата на пакет за подкрепа по линия на „Екип Европа“ потвърждаваме трайния ангажимент на ЕС и неговите държави членки да подкрепят държавите партньори при справянето с пандемията, в процеса на ваксиниране, в борбата с дезинформацията срещу ваксините и при насърчаването на по-дългосрочната устойчивост в областта на здравеопазването. Приветстваме факта, че на държавите партньори бяха дарени над 13 милиона дози ваксини чрез механизма COVAX и Механизма на ЕС за споделяне на ваксини, и оценяваме допълнителната подкрепа от ЕС в рамките на инициативата „Екип Европа“ за споделяне на ваксини срещу COVID-19 с Източното партньорство, което се очаква да доведе до увеличаване на доставките през следващите месеци. Приветстваме взаимното признаване на цифровите сертификати за COVID-19, въведено за Армения, Грузия, Република Молдова и Украйна, а скоро и за Азербайджан, което дава възможност за по-безопасно и по-лесно пътуване към и от ЕС. Призоваваме за глобална солидарност, засилено международно сътрудничество и ефективен многостранен подход за ограничаване, смекчаване и преодоляване на пандемията и последиците от нея. Всички тези елементи в съчетание с продължаването на усилията за ваксиниране, включително чрез принос за равнопоставеността по отношение на ваксините в световен мащаб и ефективни ваксинационни кампании, са от съществено значение за победата над вируса.

СЪВМЕСТНА ОТГОВОРНОСТ

19. Призоваваме за засилена съвместна отговорност и потвърждаваме значението на приобщаващото участие на всички сегменти на обществото, като подчертаваме необходимостта от по-нататъшно взаимодействие с гражданското общество, по-специално с младите хора, и от насърчаване на равенството между половете, толерантността и межкултурния диалог. Ангажираността с гражданското общество, включително чрез Форума на гражданското общество към Източното партньорство, все по-активните популяризиращи кампании и целевата подкрепа за местните организации на гражданското общество и социалните партньори продължават да бъдат неразделна част от това партньорство. Потвърждаваме значението на многостранното измерение на сътрудничеството в рамките на Източното партньорство и призоваваме за допълнителна работа по подобряване на настоящата структура с цел приспособяване към новите приоритети и повишаване на нейната гъвкавост и ефикасност. Приветстваме и желаем да продължим да насърчаваме ролята на Парламентарната асамблея Евронест, Конференцията на регионалните и местните власти за Източното партньорство (CORLEAP), както и на други ключови заинтересовани страни, включително Форума на гражданското общество към Източното партньорство, и приветстваме по-систематичната ангажираност с мозъчните тръстове и европейските и международните финансови институции.
20. Очакваме следващата среща на върха на Източното партньорство през 2023 г., която ще бъде първият етап от оценката и прегледа на изпълнението на новото поколение приоритети и цели.
-

Приоритети на Източното партньорство за периода след 2020 г.

Както е посочено в точка 14 от Общата декларация, в настоящото приложение се обобщават целите и задачите на политиката във връзка с програмата за Източното партньорство след 2020 г. въз основа на *съвместното съобщение „Политиката за Източното партньорство след 2020 г.: Повишаване на устойчивостта — Източно партньорство, което постига резултати в полза на всички“*², на съвместния работен документ на службите „Възстановяване, устойчивост и реформи: приоритети на Източното партньорство за периода след 2020 г.“³, както и в резултат на всеобхватните консултации с държавите членки, държавите от Източното партньорство и други заинтересовани страни от Източното партньорство и на техния принос.

Тези цели и задачи на политиката са структурирани около два стълба: 1) управление и 2) инвестиции (подкрепяни съгласно икономическия и инвестиционен план със специфични за всяка държава водещи инициативи, които да бъдат осъществявани с всяка от държавите партньори). Тази всеобхватна програма, основана на зачитането на демокрацията, правата на човека и основните свободи, и равенството между половете, ще бъде подкрепяна чрез инструментите и начините за подкрепа на ЕС, включително Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество (ИССРМС) — „Глобална Европа“.

Рационализирана структура за многостранното сътрудничество в рамките на Източното партньорство ще наблюдава изпълнението на съвместната програма за възстановяване, устойчивост и реформи по ориентиран към постигането на резултати, всеобхватен и систематичен начин. Изпълнението на бъдещата програма ще осигури съвместна ангажираност и участие, както и взаимно допълване с двустранните приоритети. То ще е съобразено с потребностите и интересите на всяка държава партньор в съответствие с принципите на политиката за Източното партньорство. Предложените цели са индикативни и се основават на приблизителни оценки и резултати от минали периоди.

1. Стълб „Управление“

Предложената програма в рамките на стълб „Управление“ включва следните приоритети и действия:

² JOIN (2020) 7 final, 18.3.2020 г.

³ SWD (2021)186 final, 2.7.2021 г.

Заедно за отговорни институции, върховенство на закона и сигурност

1. Доброто управление на всички равнища е от ключово значение за доверието на хората в техните правителства. Върховенството на закона, успешните политики за борба с корупцията, борбата с организираната престъпност и засилената сигурност са гръбнакът на функциониращите приобщаващи и основани на участието демокрации и силните и устойчиви общества. Те са важни предпоставки за устойчиво икономическо и социално развитие на държавите партньори.
2. Що се отнася до съдебната реформа, акцентът ще бъде поставен върху привеждането на правосъдните системи и законодателните рамки на държавите партньори в съответствие с европейските стандарти, за да се гарантира прозрачно, независимо, отговорно, ефикасно и професионално правосъдие за гражданите. За постигането на тази цел ще допринесат по-доброто измерване, мониторинг и докладване относно реформата на съдебната система, гарантирането на автономността на прокуратурите, подобряването на управлението на делата и създаването или укрепването на независими институции за обучение.
3. За да се изгради отговорна, прозрачна и ефикасна публична администрация на всички равнища, се предвижда създаването на Академия за публична администрация за Източното партньорство и укрепването на схемата на ЕС за обмен на опит чрез наблюдение на работата (job-shadowing) наред с насърчаването на равенството между половете и равния достъп до ресурси чрез систематично интегриране на принципа на равенство между половете и съобразено с равенството между половете бюджетиране. Ще бъдат подкрепяни усилията за децентрализация, насочени към предоставяне на повече правомощия за местното и регионалното самоуправление. Управлението, прозрачността и отчетността на публичните финанси ще бъдат засилени. Изготвянето и разпространението на независима, надеждна, съпоставима, отчитаща аспектите на половете и разбита по пол статистика ще подпомогне държавите партньори при разработването на политики, основани на факти.

4. Подлежащото на проверка деклариране на имущественото състояние от страна на длъжностните лица е основна цел в борбата с измамите, корупцията и икономическата престъпност. Ще бъдат разработени и допълнително укрепени стратегически, правни и институционални рамки за предотвратяване и противодействие на измамите и корупцията в съответствие с европейските и международните стандарти, включително задълженията, поети съгласно Конвенцията на ООН срещу корупцията. Качеството на обществените поръчки ще бъде подоброено чрез приемане на законодателство в съответствие със стандартите и механизмите на ЕС за изпълнение с цел осигуряване на по-голяма прозрачност и обществен контрол. Необходима е солидна и ефикасна нормативна уредба на финансовите разследвания, борбата с изпирането на пари, възстановяването на активи и ефективната собственост. Ще се насърчава бързото и ефективно сътрудничество между държавите партньори и съответните органи на ЕС като Евроюст, Европол, Европейската прокуратура и Европейската служба за борба с измамите.
5. Що се отнася до борбата с организираната престъпност и укрепването на сигурността, сътрудничеството и обменът на информация със съответните органи на ЕС в областта на правоприлагането, реагирането при извънредни ситуации, наркотиците и наркоманиите ще бъдат засилени, а капацитетът за оценка на заплахите ще бъде подобрен. Ще бъдат разгледани общите предизвикателства и заплахи за сигурността, включително чрез Европейската мултидисциплинарна платформа за борба с криминални заплахи (ЕМРАСТ); освен това ще бъде въведена и прилагана по целесъобразност методиката за оценка на заплахата от тежката и организираната престъпност (SOCTA) и ще бъдат създадени или допълнително укрепени национални обсерватории и системи за ранно предупреждение по въпросите на наркотиците. Ще се увеличат усилията за борба с трафика на хора, като специално внимание ще се обръща на жените и децата. Ще се подобри способността за борба с мащабната контрабанда на всички стоки, като специално внимание ще се обръща на организираната престъпност и сигурността на продуктите.

6. Ще бъдат насърчавани мирното уреждане на неразрешени конфликти, предотвратяването на конфликти и усилията за изграждане на доверие и помирение. Ще бъде засилена помощта за засегнатото от конфликти население, както и ролята на жените и младите хора в изграждането на мира. В съответствие с Гражданския пакт в областта на общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО) също така ще бъдат засилени сътрудничеството и диалозите в областта на сигурността, практическото сътрудничество по линия на ОПСО, приносът на партньорите към европейските граждански и военни мисии и операции, както и подкрепата от Европейския механизъм за подкрепа на мира, когато е целесъобразно. Ще бъде улесняван обменът на опит и знания между ЕС и държавите партньори; освен това ще бъдат предоставяни възможности за обучение и ще бъде осигурявано изграждане на капацитет в областта на борбата с хибридните заплахи и киберсигурността, евентуално като се включват симулационни учения със заинтересованите партньори. Продължаването на сътрудничеството в областта на гражданската защита и управлението на риска от бедствия чрез Механизма за гражданска защита на Съюза ще бъде от ключово значение за подобряване на превенцията, готовността и реакцията във връзка с природни и причинени от човека бедствия.
7. Що се отнася до киберустойчивостта и киберпрестъпността, основната цел е укрепването на рамката за идентифициране и оценка на хибридните заплахи наред с укрепването на капацитета на партньорите за борба с киберпрестъпността и за повишаване на киберустойчивостта, като Будапещенската конвенция на Съвета на Европа ще бъде отправна точка. Това ще бъде постигнато чрез, според случая, подобряване на съответствието с правните, институционалните и политическите рамки на ЕС в областта на киберпрестъпността, провеждане на програми за обучение по въпросите на киберпрестъпността и електронните доказателства, удвояване на броя на свързаните с киберпрестъпността операции с участието на държави партньори и въвеждането на методика на Европол за оценка на заплахата от организираната престъпност в интернет.

Заедно за устойчиви, основани на равноправие между половете, справедливи и приобщаващи общества

8. Насърчаването на благоприятна среда за гражданското общество, включително за социалните партньори, ще включва подкрепа от ЕС за 2 500 местни организации на гражданското общество и подкрепа в нови области като социалните иновации, социалната икономика и социалното предприемачество. Специална подкрепа ще бъде оказвана на организации, работещи извън столиците, в засегнати от конфликти региони, на местни езици, и на женски организации. Броят на младите европейски посланици ще бъде удвоен, ще се укрепи работата в мрежа между националните младежки съвети и други представителни младежки организации, а културното сътрудничество и межкултурният диалог ще бъдат засилени.

9. Независимите медии, които изготвят разнообразно висококачествено и основано на факти съдържание, включително на национални и местни езици, ще бъдат подкрепяни от ЕС с цел да се търси отговорност от правителствата и да се подпомогне борбата с дезинформацията. Ще бъде насърчавано и подобряването на регулаторната среда за независими, надеждни и обективни медии. Ще бъдат подобрявани уменията в областта на медиите, информацията и цифровата грамотност, както и уменията за критично мислене, за да се защитят хората от дезинформация.
10. Ще бъде насърчавана плуралистичната, приобщаваща, основана на участието и представителна демокрация в съответствие със стандартите на ОССЕ и Съвета на Европа, ще бъде подобрен парламентарният контрол, ще бъде подкрепян политическият плурализъм и ще бъдат предприемани мерки за справяне с цифровите предизвикателства пред демократичните процеси.
11. Що се отнася до защитата на правата на човека, в съответствие със съдебната практика на Европейския съд по правата на човека те ще бъдат твърдо защитавани, включително като се признава, че те са универсални, неделими и взаимозависими и трябва да се прилагат без каквато и да е форма на дискриминация. В този контекст ролята на защитниците на правата на човека в утвърждаването на тези права ще бъде призната и защитавана. Навременното изпълнение на решенията на Европейския съд по правата на човека ще бъде от решаващо значение. Правните рамки за защита на малцинствата следва да бъдат гарантирани и доразвивани. Освен това, като се има предвид съвместното съобщение на Европейската комисия и на върховния представител относно третия план за действие относно равенството между половете (GAP), равенството между половете и овластяването на жените ще бъдат насърчавани във всички области на политиката, включително чрез мерки за разгръщане на потенциала на жените като работна сила, за справяне с професионалната и секторната сегрегация и за премахване на разликата в заплащането на жените и мъжете. Жените предприемачи ще получат повече възможности за обучение, а 40% от всички подпомагани от ЕС заеми за МСП ще бъдат насочени към ръководени от жени дружества. Почти всички инвестиции на ЕС ще имат важна цел, свързана с равенство между половете. Истанбулската конвенция на Съвета на Европа срещу насилието над жени остава отворена за присъединяване. Що се отнася до зачитането на правата на лицата, принадлежащи към национални малцинства, залегнали в конвенциите на ООН и на Съвета на Европа и свързаните с тях протоколи, ще бъде провеждан диалог по същество с представители на лицата, принадлежащи към малцинства, и ще бъде осъществявано тясно сътрудничество с Венецианската комисия по съответното законодателството.

12. Що се отнася до мобилността, съществуващите безвизови режими следва да продължат да функционират ефективно, като се гарантира непрекъснатото изпълнение на критериите за либерализиране на визовия режим. Може да се разгледа възможността за диалози за либерализиране на визовия режим, когато са изпълнени условията. Следва да се гарантира прилагането на споразумения за облекчаване на визовия режим и за обратно приемане със съответните партньори. Ще се търсят решения за справяне с предизвикателствата, свързани с миграцията, включително действия за борба с незаконната миграция и решаване на проблема с неоснователните молби за убежище, както и за засилване на връщането и обратното приемане и насърчаване на законната миграция, включително чрез партньорства в областта на миграцията и мобилността, в съответствие с националните области на компетентност. Изграждането на капацитет ще бъде укрепено, включително чрез сътрудничество с агенциите на ЕС, по-специално с Европейската агенция за гранична и брегова охрана. По този начин ще бъде засилено ефективното и интегрирано управление на границите. Стремим се към насърчаване на връзките между миграцията и развитието, както и към поощряване на институционалния капацитет и политиките на правителствата на държавите партньори за ефективно управление на миграцията, като същевременно се гарантира двустранна и многостранна координация между държавите на произход, транзитно преминаване и местоназначение, в съответствие с националните области на компетентност, за да се осигурява защита на работниците мигранти, да се насърчава ефективната интеграция на мигрантите и да се използва потенциалът на входящата или изходящата миграция за постигане на напредък в устойчивото развитие в съответствие с целите за устойчиво развитие.
13. Освен незабавната подкрепа за справяне с пандемията от COVID-19 работата по устойчивостта в областта на здравеопазването ще включва подобряване на здравните системи с цел подобряване на ценовата достъпност на здравеопазването и на достъпа до него. Целта е 850 000 здравни работници да бъдат ваксинирани и/или да се възползват от подобряването на качеството на терапевтичните средства, оборудването и условията на труд. Ще се подобри сътрудничеството по отношение на цифровите сертификати за ваксиниране и ще се повиши готовността за справяне с извънредни ситуации в областта на здравеопазването.

Стратегическа комуникация

14. Засилени кампании ще подобряват последователното популяризиране на „марката на ЕС“ в местния контекст на всички равнища и ще бъде оказвана подкрепа за способностите на държавите партньори за стратегическа комуникация, като по-специално ще им се помага да противодействат на дезинформацията, като предоставят на гражданите вярна и точна информация. Взаимодействието с предварително подбрана публика, разпространител на информация, и по-силното взаимодействие с младите хора ще стимулират привличането за участие.

15. Източното партньорство ще задълбочи обмена на всички равнища, включително парламентите (чрез Евронест), местните и регионалните власти (чрез CORLEAP) и гражданското общество, по-специално чрез Форума на гражданското общество към Източното партньорство.

2. Стълб „Инвестиции“

Предложената програма в рамките на стълб „Инвестиции“ ще се основава на икономически и инвестиционен план за региона, включващ набор от водещи инициативи за всяка от държавите партньори, и ще подкрепя възстановяването след пандемията посредством специфични инструменти на ЕС, включително смесено финансиране и гаранции.

Тя включва следните приоритети и действия:

Заедно за издръжливи, устойчиви и интегрирани икономики

16. Със започването на така необходимото социално-икономическо възстановяване след COVID-19 и с паралелната работа по осъществяване на двойния екологичен и цифров преход целта е да се създадат икономически възможности, като се гарантират просперитет и достоен труд за всички.
17. Що се отнася до търговията и икономическата интеграция, приоритет ще бъде отдаден на укрепването на бизнес средата и на улесняването на търговията и инвестициите, като се използват възможностите на екологичната и цифровата трансформация. Ще се предоставя непрекъсната подкрепа за ускоряване на прилагането на задълбочените и всеобхватни зони за свободна търговия (ЗВЗСТ) и други търговски договорености, както и за по-нататъшно задълбочаване на икономическата интеграция със и между държавите партньори с оглед на развитието на устойчиви вериги на доставки. От ключово значение ще бъде съвместната работа по доказателствата за произход, програмите за одобрени икономически оператори и присъединяването на заинтересованите държави партньори към Конвенцията за общ транзитен режим, както и насърчаването на доброто управление в областта на данъчното облагане, по-специално прозрачността и обмена на информация и справедливото данъчно облагане, а така също подкрепата за по-силна международна роля на еврото. Във връзка с това ЕС ще продължи да подкрепя усилията на заинтересованите държави партньори да изпълнят критериите за присъединяване към единната зона за плащания в евро (SEPA). На заинтересованите партньори ще бъде предоставяна подкрепа за развитието на финансовите пазари.

18. В областта на инвестициите и достъпа до финансиране акцентът ще бъде поставен върху подобряването на достъпа до финансиране за малките и средните предприятия (МСП) чрез предоставяне на финансиране от ЕС на стойност 1 милиард евро в местна валута и подкрепа за 500 000 МСП. Освен това ще бъдат осигурени инвестиции от ЕС в размер на 500 милиона евро под формата на капитал за подпомагане на МСП, укрепване на екосистемата на стартиращите предприятия, поддържане на икономическото развитие, насърчаване на предприемачеството сред жените, създаване на качествени работни места и осъществяване на екологичния и цифровия преход. Подкрепата за структурните реформи, подобряването на икономическото управление и управлението на пазара на труда, привличането на преки чуждестранни инвестиции чрез подкрепа за стабилна инвестиционна среда, насърчаването на спазването на международните трудови стандарти, намаляването на корупцията и повишаването на икономическата устойчивост ще бъдат от ключово значение в това отношение.
19. Засилването на действията извън столиците ще разгърне икономическия потенциал на селските и крайбрежните райони, включително чрез инвестиции в устойчиво производство в хранително-вкусовия сектор, създаване на по-добри възможности за селскостопанското кредитиране, подпомагане на диверсификацията на дейностите, насърчаване на интелигентната специализация, по-ефикасно използване на ресурсите и ограничаване на емисиите. Подкрепата за най-малко 50 общини ще помогне на въпросните общини да реагират по-добре на сложността, да се адаптират към несигурността и изменението на климата и да подобрят устойчивостта.
20. Устойчивата, основана на правила и сигурна транспортна взаимосвързаност ще бъде подобрена чрез завършването на разширена индикативна основна TEN-T мрежа, обхващаща всички видове транспорт (автомобилен, железопътен, въздушен, морски и воден, включително този по вътрешни водни пътища), и инвестиции за модернизиране на 3 000 км приоритетни пътища и железопътни линии по разширената TEN-T мрежа с цел тя да бъде завършена до 2030 г. Дейностите ще бъдат извършвани в съответствие със стандартите на ЕС и по начин, който е устойчив на изменението на климата и ограничава щетите за околната среда, с оглед на стимулирането на икономическото развитие, регионалната интеграция, търговията и мобилността. Взаимната свързаност ще бъде подобрена и чрез завършване на мрежата от общи авиационни споразумения и сътрудничество в областта на авиационната, морската и пътната безопасност, по-специално чрез създаването на регионална обсерватория за пътна безопасност. Неутралният по отношение на климата енергиен преход на държавите партньори ще бъде подкрепян с цел повишаване на енергийната сигурност чрез диверсифициране на вноса на нефт и газ и декарбонизация на енергийните системи чрез инвестиции в енергия от възобновяеми източници и повишена енергийна ефективност и чрез насърчаване на интеграцията на енергийния пазар въз основа на добро законодателство с цел гарантиране на сигурност на доставките в региона. В този контекст ще се работи за модернизирането на националните газопреносни системи.

21. Инвестициите в хората и обществата на знанието ще продължат и ще бъдат допълнително подсилени с предоставянето на 70 000 индивидуални възможности за мобилност на студенти и персонал, научни работници, млади хора и младежки работници. Образователната реформа ще остане стратегически приоритет. Ще продължат усилията за модернизация и иновации на всички равнища на образованието и обучението. Това включва структурирано сътрудничество между университетите на ЕС и на държавите партньори, институциите за професионално образование и обучение и младежките организации, както и насърчаване на заетостта, пригодността за заетост, предприемачеството и уменията на младежите, включително противодействие на изтичането на мозъци. Подкрепата за създаването на Европейско училище за Източното партньорство в Грузия ще продължи. Подкрепата за културните и творческите индустрии ще продължи. Инвестициите в научни изследвания и иновации, включително чрез реформи на политиката, увеличаване на брутните разходи за научни изследвания и иновации и подкрепа за екологичния и цифровия преход чрез стратегии за интелигентна специализация и трансфер на технологии, ще бъдат от ключово значение.

Заедно за екологична и климатична устойчивост

22. ЕС ще работи заедно с държавите партньори за превръщането на обществата от региона в справедливи и проспериращи общества с модерни, ресурсоефективни, неутрални по отношение на климата, кръгови и конкурентоспособни икономики, а едновременно с това — за увеличаване на тяхната екологична и климатична устойчивост, включително чрез по-устойчиво използване на природните ресурси и декарбонизация.
23. С цел да се подобри здравето и благосъстоянието на хората, акцентът ще бъде върху намаляването на замърсяването чрез мониторинг и подобряване на качеството на въздуха в 300 града и върху по-нататъшния напредък към всеобщ достъп до чиста вода и канализация, като още 3 милиона души ще получат достъп до безопасни водоснабдителни услуги. Ще се подобри качеството на информацията за околната среда и ще се предприеме екологична оценка на плановите за градско развитие. Ще бъде подкрепяно участието в инициативи в областта на околната среда и информирането на обществеността по въпросите, свързани с околната среда и изменението на климата.

24. С цел да се подкрепи кръговата икономика и да се ускори екологосъобразното възстановяване и растеж, политиките в областта на климата и зелените инвестиции ще бъдат засилени с помощ от ЕС, в съответствие с Европейския зелен пакт, а управлението в областта на околната среда ще бъде подобро с оглед на постигането до 2050 г. на неутралност по отношение на климата и по-широкото адаптиране към изменението на климата. ЕС ще подкрепи приемането от държавите партньори на национални стратегии за развитие при ниски емисии на парникови газове за периода до средата на века, което да стане преди 27-ата Конференция на страните по РКООНИК. ЕС е готов да разгледа възможността за подпомагане на държавите партньори за въвеждането на ефективни схеми за намаляване на въглеродните емисии и/или политики за ценообразуване на въглеродните емисии, съгласувани с тези на ЕС, включително в контекста на бъдещия механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите. Ще продължи сътрудничеството, свързано с изпълнението на Рамковата програма от Сендай за намаляване на риска от бедствия. ЕС ще популяризира Стратегията за устойчива и интелигентна мобилност, стратегията „От фермата до трапезата“ и справедливия преход, включително в зависимите от въгледобива и рудодобива региони. Ще се увеличи иновативното финансиране в областта на климата и околната среда и ще се извършват по-систематични екологични оценки. Политиките на ЕС в областта на продуктите и екоиновациите ще бъдат засилени, управлението на отпадъците ще се подобри и рециклирането ще се увеличи.
25. За да се запази биологичното разнообразие и да се укрепи базата от природни активи на икономиката, управлението на водите ще бъде подкрепено, включително в трансграничния контекст, чрез по-нататъшно привеждане в съответствие с Рамковата директива на ЕС за водите и съответните международни стандарти. Защитените зони ще бъдат разширени и свързани, управлението на горите ще бъде подобро, а морската администрация около Черно море ще бъде укрепена, включително чрез изграждане на капацитет в областта на морската безопасност и определянето на Черно море като зона за контрол на емисиите.
26. Що се отнася до укрепването на енергийната сигурност, преходът към неутрални по отношение на климата енергийни системи ще бъде подкрепян и ще бъде насърчавана енергийната ефективност. Целта е да се намали поне с 20% потреблението на енергия на 250 000 домакинства. За постигането на тази цел ще допринесат дейности по широкомащабно цялостно саниране и по изграждане на капацитет в съответствие със стандартите за енергийна ефективност. Трябва да се реализира пълният потенциал на енергията от възобновяеми източници. Ще се подобри функционирането на енергийните пазари, ще се укрепят законодателните и регулаторните рамки и ще се развие устойчивият капацитет на регионалната енергийна инфраструктура. Необходимо е да се гарантира най-високо равнище на ядрена безопасност. Ще бъде подкрепено регионалното сътрудничество в областта на икономиката, основана на водород от възобновяеми източници.

27. За да се ускори преходът към устойчива и интелигентна мобилност, ще бъде предприето сътрудничество с международни финансови институции с цел да се въведат нови финансови механизми за градовете. Приоритет ще бъде даден на обществения и частния транспорт с ниски емисии на парникови газове, задвижван от неизкопаеми горива, а по-старите превозни средства с високи емисии ще подлежат на замяна, включително чрез изпълнение на пилотни проекти.

Заедно за устойчива цифрова трансформация

28. Развитието на устойчива цифрова икономика и общество ще изисква укрепване на сигурните инфраструктури за електронна комуникация, по-нататъшна цифровизация на публичните администрации и участниците от частния сектор и инвестиции в насърчаването на цифровите иновации и цифровите умения.
29. Ще бъдат преследвани следните цели: 80% от домакинствата да имат достъп до високоскоростен интернет на достъпна цена; 80% от обществените услуги в държавите от Източното партньорство да са достъпни онлайн чрез платформи за оперативна съвместимост; взаимно признаване на цифрови подписи между четири държави партньори и с ЕС; един милион граждани на държави от Източното партньорство да могат да се ползват от възможностите на цифровите технологии посредством създаването на платформа за цифрово образование.
30. Цените на дребно за международен роуминг ще бъдат значително намалени, а 5G мрежите ще бъдат обезпечени чрез постигане на съответствие с координирания подход на ЕС. В този контекст ще бъде подкрепено прилагането на споразумения за роуминг и радиочестотен спектър между държавите партньори и, когато е целесъобразно, с ЕС. Трансграничната електронна търговия с ЕС ще бъде значително увеличена и ще започнат да функционират четири цифрови транспортни коридора, които да допълват мрежата TEN-T. Ще бъдат направени значителни инвестиции в подкрепа на високоефективните стартиращи цифрови предприятия.
31. За да се повиши киберустойчивостта и киберсигурността, ще бъдат създадени институционални, политически и законодателни рамки и в сътрудничество с Агенцията на ЕС за киберсигурност (ENISA) ще бъде въведена нейната методика относно ситуацията, свързана с киберзаплахите. Ще се насърчи допълнително подобряване на съответствието със стандартите на ЕС и международните стандарти за защита на данните.